

NOTITIE

Onderwerp: M.e.r.-beoordelingsnotitie Rutbeek Enschede

Auteur: [REDACTED]

Datum: 27 februari 2024

1. INLEIDING

Outdoor Resort Boekelo B.V. is voornemens om aan de recreatieplas het Rutbeek te Enschede een recreatiepark te ontwikkelen. De ontwikkeling betreft concreet een recreatiepark met in totaal 250 recreatiewoningen met bijbehorende voorzieningen, bestaande uit een kantoor/receptie, twee bedrijfswoningen, een dienstgebouw, horecavoorzieningen, sport/speelweiden en parkeervoorzieningen.

Het gebied is reeds voorzien van een recreatieve bestemming, echter is het momenteel nog deels in gebruik als agrarische grond en deels als bos. De voorgenomen ontwikkeling is niet volledig in overeenstemming met het geldend bestemmingsplan. Een herziening van het bestemmingsplan is noodzakelijk. Voor dit bestemmingsplan moet een project-mer-beoordelingsbesluit worden genomen én een plan-mer-beoordeling.

Wij merken op dat reeds eerder expliciet een project-mer-beoordelingsbesluit door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede is genomen. Dat project-mer-beoordelingsbesluit is door het college van burgemeester en wethouders genomen tijdens een collegevergadering van 21 mei 2019. Hoewel het plan/project niet als zodanig ingrijpend is gewijzigd, zijn wel diverse onderzoeken geactualiseerd. Bovendien is er voor het plan (in tegenstelling tot de eerdere mer-beoordeling) thans ook een passende beoordeling doorlopen en wordt er rekening gehouden met een externe salderingsmaatregel. Reden waarom het eerder genomen project-mer-beoordelingsbesluit wordt vervangen door een nieuw gecombineerd project- en plan-mer-beoordelingsbesluit.

Deze notitie voorziet dan ook in de geactualiseerde onderbouwing van het nieuw vast te stellen (gecombineerd) project- en plan-mer-beoordelingsbesluit.

Wettelijke grondslag mer-beoordeling

Voor dit bestemmingsplan 'Recreatiepark Rutbeek' moet allereerst een project-mer-beoordelingsbesluit worden genomen. Het bestemmingsplan is namelijk project-mer-beoordelingsplichtig, nu het bestemmingsplan bij recht voorziet in de "aanleg, wijziging of uitbreiding" van "Vakantiedorpen of hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen" als bedoeld in categorie D-10 van de bijlage bij het Besluit mer, waarbij de drempelwaarden uit kolom 2 worden overschreden en waarbij het bestemmingsplan in kolom 4 als project-mer-beoordelingsplichtig besluit is opgenomen. Zie ook (naar nieuw recht) categorie M3 (kolom 3) als opgenomen in Bijlage V van het Omgevingsbesluit.

Daarnaast is voor het bestemmingsplan een passende beoordeling als bedoeld in artikel 2.8 lid 1 Wet natuurbescherming opgesteld. In de stikstofberekening is namelijk ook toepassing gegeven aan een mitigerende externe salderingsmaatregel. Rekening is namelijk gehouden met de gedeeltelijke beëindiging van het melkveebedrijf aan de Eggelmorsweg 80 in 7546 RB Enschede. Dit bedrijf wordt partieel beëindigd expliciet ten behoeve van het Recreatiepark Rutbeek. Het rekening houden met een dergelijke mitigerende maatregel kan uitsluitend in een passende beoordeling. Vervolgens is relevant dat als hoofdregel weliswaar geldt dat wanneer voor een plan een passende beoordeling moet worden verricht, er tevens sprake is van een plan-mer-plicht. Zie artikel 7.2a lid 1 Wet milieubeheer, maar zie ook artikel 16.36 lid 2 Omgevingswet. Echter, is in dit geval een belangrijke uitzondering van toepassing. Er is namelijk sprake van een gemeentelijk bestemmingsplan "dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden" als bedoeld in artikel 3 lid 1 onder a Besluit mer (zie ook artikel 16.36 lid 3 en lid 5 Omgevingswet). In het geval sprake is van een dergelijk plan kan in eerste instantie dan ook worden volstaan met een plan-mer-beoordeling (zie ook artikel 7.2a lid 2 Wet milieubeheer). Indien uit die plan-mer-beoordeling volgt dat geen aanzienlijke milieueffecten optreden, is er geen sprake van een verplichting om een plan-mer op te stellen.

Ter nadere toelichting dat voldaan wordt aan de uitzondering voor 'kleine gebieden' wijzen wij op het volgende. Er gelden een aantal voorwaarden uit artikel 3 Besluit mer om een beroep te kunnen doen op deze uitzondering.

Ten eerste moet het gaan om een plan waarvoor een bestuursorgaan van de gemeente het bevoegde gezag is (zie ook artikel 11.1 lid 3 onder a Omgevingsbesluit). Daar is in dit geval sprake van nu de raad van de gemeente Enschede het bestemmingsplan 'Recreatiepark Rutbeek' vaststelt.

Ten tweede moet het gaan om een gebied dat in verhouding tot het totale grondgebied van het bevoegd gezag (gemeentelijk grondgebied) klein is (zie ook artikel 11.1 lid 3 onder b Omgevingsbesluit). Hierover is al de nodige rechtspraak. Zo volgt uit ABRS 21 december 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3910, r.o. 33.2 dat wanneer een gemeentelijk bestemmingsplan beslag legt op een relatief klein gebied op lokaal niveau van ongeveer 1% van het gemeentelijk grondgebied, in ieder geval sprake is van een 'klein gebied'. In dit geval is het plangebied nog geen 0,2% (ruim daaronder)

van het gemeentelijk grondgebied. Vast staat dan ook dat sprake is van een lokaal plan dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden.

Ten derde moet uit de plan-mer-beoordeling volgen dat de vaststelling of wijziging van het plan geen aanzienlijke milieueffecten heeft (zie ook artikel 11.1 lid 3 onder c Omgevingsbesluit). In de onderhavige notitie wordt dit nader beoordeeld.

Inhoud en doel van de plan- en project-mer-beoordeling

In de plan-mer-beoordeling moet voor het oordeel of het bestemmingsplan aanzienlijke milieueffecten heeft, rekening gehouden worden met de criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn. Dit volgt uit artikel 3 lid 3 Besluit mer en artikel 16.36 lid 5 Omgevingswet. In de project-mer-beoordeling moet getoetst worden aan de relevante criteria uit bijlage III van de mer-richtlijn (zie artikel 7.17 lid 3 Wm en 16.43 lid 3 Omgevingswet). Uit vaste rechtspraak volgt echter dat de criteria uit bijlage II bij de smb-richtlijn bij een lokaal plan dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden vergelijkbaar zijn met de criteria uit bijlage III bij de mer-richtlijn. Zie expliciet ABRS 19 mei 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1054 (Texel), r.o. 15.11 en ABRS 29 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO9187. Qua inhoud is een plan-mer-beoordeling dan ook niets anders dan de uit te voeren project-mer-beoordeling. Dit betekent dat wanneer uit een toetsing aan en na een integrale afweging van de criteria uit bijlage III van de mer-richtlijn volgt dat aanzienlijke milieueffecten niet optreden, er geen project-mer, maar ook geen plan-mer hoeft te worden doorlopen.

Inhoudelijk wordt voor de vraag of aanzienlijke milieueffecten optreden, in het vervolg van deze m.e.r.-beoordeling dan ook getoetst aan en vindt er een integrale afweging plaats aan de hand van de relevante criteria uit bijlage III mer-richtlijn. Die benoemt drie hoofdthema's met bijbehorende subcriteria. Hieronder zijn de Selectiecriteria uit de Europese richtlijn opgenomen.

Selectiecriteria Europese richtlijn

1. Kenmerken van de activiteiten

Bij activiteiten met mogelijke significante negatieve milieueffecten moeten de volgende aspecten in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project/de activiteit;
- de cumulatie met andere projecten;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de productie van afvalstoffen;
- verontreiniging en hinder;
- risico op ongevallen, specifiek met gevaarlijke stoffen of technologieën.

2. Plaats van de activiteiten

De locatie van een project/activiteit bepaalt mede de impact van dit project. Daarom moet de kwetsbaarheid van een gebied waar het project invloed op heeft in de beoordeling worden betrokken. In het bijzonder moet in overweging worden genomen:

- het bestaande gebruik;
- de relatieve rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen van het gebied, specifiek de kwaliteit en het regeneratievermogen ervan;
- het opnamevermogen/de gevoeligheid van het natuurlijk milieu met in het bijzonder aandacht voor de volgende gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken;
 - gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
 - speciale beschermingszones, door de aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG;
 - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Kenmerken van het potentiële effect

In samenhang met de kenmerken en de locatie van de activiteiten/projecten moet bij potentiële effecten van een project in het bijzonder het volgende in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking);
- het grensoverschrijdend karakter van het effect;
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;

Het doel van de notitie is om op objectieve wijze informatie over mogelijke, relevante milieugevolgen van het project te verzamelen en te presenteren, waarna een integrale afweging wordt gemaakt ter beantwoording van de vraag of aanzienlijke milieueffecten optreden door het bestemmingsplan Recreatiepark Rutbeek.

Betrokken partijen

Bij het project zijn diverse partijen betrokken, waaronder Outdoor Resort Boekelo B.V., Regio Twente en de gemeente Enschede. Voor het vaststellen van het bestemmingsplan is de gemeenteraad van Enschede het bevoegd gezag. Het plan zal worden afgestemd met de verschillende belanghebbenden.

Daarnaast wordt de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen en andere vooroverlegpartners gedurende het proces bij het project betrokken en zal het bestemmingsplan in het kader van het wettelijk vooroverleg (artikel 3.1.1. Bro) naar deze partijen worden toegezonden.

Relatie met (nog te nemen) besluiten

Er moet een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd gelet op de verbodsbepalingen uit het soortenbeschermingsrecht voor de wezel, grote bosmuis, levendbarende hagedis en de eekhoorn. Voor een nadere

toelichting hierop wordt verwezen naar het natuurwaardenonderzoek¹. Daarnaast zijn nog enkele overige uitvoeringsbesluiten nodig, zoals een omgevingsvergunning voor een natura 2000-activiteit.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het voornemen beschreven. Daarbij komen aanleiding, achtergronden en uitgangspunten aan bod. Hoofdstuk 3 gaat in op de plaats van het plan. Hoofdstuk 4 gaat in op de kenmerken van het potentiële effect. In hoofdstuk 5 is de conclusie opgenomen.

¹ Quickscan natuurwaardenonderzoek Het Rutbeek – Enschede (d.d. 18-4-2023 aangevuld 15-11-2023, projectnummer 5168B, versie 1.1)

2. KENMERKEN VAN DE PROJECTEN

Bij activiteiten met mogelijke significante negatieve milieueffecten moeten de volgende aspecten in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project/de activiteit;
- de cumulatie met andere projecten;
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- de productie van afvalstoffen;
- verontreiniging en hinder;
- risico op ongevallen, specifiek met gevaarlijke stoffen of technologieën.

De omvang van het project/de activiteit

Outdoor Resort Boekelo B.V. wenst een recreatiepark met daarop 250 recreatiewoningen met bijbehorende voorzieningen te realiseren. De uitbreiding is gelegen aan de zuidoostzijde van recreatieplas het Rutbeek. Het betreft nu nog onbebouwd agrarisch gebied en natuurgebied. Wel betreffen het gronden die reeds een recreatieve bestemming hebben.

In de volgende afbeelding is het ontwerp opgenomen.

Afbeelding 1: Indicatieve inrichting van het projectgebied (Bron: MA.AN)

De cumulatie met andere projecten;

In de omgeving van het projectgebied zijn geen andere (grootschalige) ontwikkelingen bekend die van belang kunnen zijn in het kader van voorgenomen ontwikkeling.

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;

De ontwikkeling van de voorziene activiteiten legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen. Tijdens het bouw- en woonrijp maken is grondverzet nodig. Tijdens de gebruiksfase zal elektriciteit en water nodig zijn. De recreatiewoningen zullen gasloos gebouwd worden, conform de Wet Voortgang Energietransitie.

De productie van afvalstoffen;

De productie van afvalstoffen betreffen voor de beoogde recreatiewoningen en centrumvoorzieningen uitsluitend de huishoudelijke afvalstoffen. Deze worden zoveel mogelijk gescheiden om nuttige afvalstoffen op eenvoudige wijze te kunnen inzamelen en vervolgens verwerken/recyclen. Er is geen sprake van de productie van gevaarlijk afval.

Verontreiniging en hinder;

In de aanlegfase kan sprake zijn van tijdelijke verkeers- en geluidhinder van bouwverkeer en bouwwerkzaamheden op locatie. Het gaat dan om geluid en stof vanuit de bouwplaats en bouwverkeer van en naar het projectgebied. Vanwege de ligging, de omvang van de ontwikkeling en de geschatte tijdsduur, is er geen noodzaak om verkeer tijdelijk om te leiden,

met de daarbij behorende effecten. Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de genoemde tijdelijke hinder volledig vervallen. Het aspect tijdelijke hinder leidt niet tot mogelijk belangrijke milieugevolgen.

In de gebruiksfase zullen ten gevolge van de recreatieve activiteiten (enige) effecten op het milieu en de omgeving plaatsvinden. Zoals in hoofdstuk 4 wordt geconstateerd voldoet het recreatiepark aan alle geldende milieuwet- en regelgeving en is er geen sprake van een onevenredige aantasting van beschermde natuurgebieden en/of het woon- en leefklimaat ter plaatse.

3. PLAATS VAN DE PROJECTEN

De locatie van een project/activiteit bepaalt mede de impact van dit project. Daarom moet de kwetsbaarheid van een gebied waar het project invloed op heeft in de beoordeling worden betrokken. In het bijzonder moet in overweging worden genomen:

- het bestaande gebruik;
- de relatieve rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen van het gebied, specifiek de kwaliteit en het regeneratievermogen ervan;
- het opnamevermogen/de gevoeligheid van het natuurlijk milieu met in het bijzonder aandacht voor de volgende gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken;
 - gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
 - speciale beschermingszones, door de aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG;
 - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

Het bestaande gebruik

Het projectgebied is geheel binnen grondgebied van de gemeente Enschede gelegen. Het ligt op circa 4 kilometer ten zuidwesten van de grens van de stad Enschede. Het gaat om een perceel met een recreatieve bestemming. Het perceel is momenteel echter in gebruik als agrarische cultuurgrond en natuur. Het perceel is volledig onbebouwd.

De relatieve rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen van het gebied, specifiek de kwaliteit en het regeneratievermogen ervan

De locatie heeft geen bijzondere rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen.

Het opnamevermogen/de gevoeligheid van het natuurlijk milieu (natuur, ecologie, archeologie en cultuurhistorie)

Het betreft een locatie in het buitengebied. Vanuit de provinciale verordening is het projectgebied ook zodanig aangeduid. Hieronder wordt per thema ingegaan op mogelijke aanwezige waarden in het projectgebied.

Ecologie

Soortenbescherming

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling zijn verscheidene zogenaamde quickscan natuurwaardenonderzoeken uitgevoerd in het plangebied. Op basis van verschillende veldbiologische onderzoeken is een actueel en volledig beeld verkregen van de aanwezige flora en fauna in het plangebied. Dit is vervat in een actuele situatie met betrekking tot de Wet natuurbescherming.² Het soortenbeschermingsregime is thans overigens opgenomen in de Omgevingswetregelgeving.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Voorgenomen activiteiten leiden tot negatieve effecten op de wezel, grote bosmuis, levendbarende hagedis en de eekhoorn. Om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren, overeenkomstig de Wet natuurbescherming, dient een Ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen te worden. Voor de genoemde diersoorten, kan gebruik gemaakt worden van een wettelijk belang en kan voldaan worden aan de eisen die gesteld worden voor het verkrijgen van een ontheffing. Dit heeft onder andere geleid tot het aanpassen van het oorspronkelijke inrichtingsplan. In het huidige ontwerp wordt rekening gehouden met de aanwezige populatie levendbarende hagedissen en wordt nieuw leefgebied aangelegd

De aanwezigheid van een kleine populatie levendbarende hagedissen heeft ertoe geleid dat de inrichting van het plangebied is gewijzigd. In het aangepaste ontwerp wordt rekening gehouden met de levendbarende hagedissen. Omdat een deel van het huidige leefgebied verloren gaat, wordt nieuw leefgebied aangelegd. Dit nieuwe leefgebied zal verbonden worden met het resterende leefgebied. Dat dit leefgebied wordt gerealiseerd zal worden geborgd in de benodigde omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 5 lid 2 onder g Omgevingswet.

Uit vooroverleg dat is gevoerd met de provincie Overijssel, is gebleken dat voldaan kan worden aan de eisen die gesteld worden aan het kunnen verkrijgen van een ontheffing in het kader van de Wnb. In 2019 wordt de realisatie van nieuw

² Quickscan natuurwaardenonderzoek Het Rutbeek – Enschede (d.d. 18-4-2023, aangevuld 15-11-2023 en 21-2-2024, projectnummer 5168B, versie 1.2)

leefgebied nader uitgewerkt zodat het nieuwe leefgebied tijdig beschikbaar is voor de levendbarende hagedis. In het kader van de zorgplicht dient vervangend leefgebied voor het heideblauwtje gecreëerd worden. Dit vervangend leefgebied komt overeen met het leefgebied van de populatie levendbarende hagedissen.

Er is geen reden te twifelen aan het verkrijgen van de benodigde ontheffing Wet natuurbescherming. Het plan is uitvoerbaar. De Wet natuurbescherming vormt géén belemmering voor uitvoering van de voorgenomen plannen.

In maart 2019 is door Natuurbank Overijssel een onderzoek naar het voorkomen van de waterspitsmuis uitgevoerd³. In totaal is elf maal een muis gevangen. Er zijn tijdens het onderzoek nauwelijks waarnemingen verricht van muizen in de oeverzone van de recreatieplas. De inrichting maakt de oeverzone vermoedelijk tot een weinig geschikte habitat voor kleine grondgebonden zoogdieren.

Op basis van beide onderzoeken naar het voorkomen van de waterspitsmuis in het zuidoostelijke deel van Het Rutbeek, wordt geconcludeerd dat het onderzoeksgebied niet tot het functionele leefgebied van de waterspitsmuis behoort. Het plangebied ligt in het normale verspreidingsgebied van deze soort (NDFF Verspreidingsatlas), maar mogelijk vormt de oeverzone van recreatieplas Het Rutbeek een ongeschikte habitat voor waterspitsmuizen.

Stikstofdepositie

Stikstof heeft een vermestend en verzurend effect waarvoor diverse planten en vegetaties gevoelig zijn. Daardoor kan (significant) effect ontstaan op voor stikstof gevoelige habitattypen.

Windmill milieu, management en advies heeft in voorliggend geval onderzoeken naar de stikstofdepositie uitgevoerd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de stikstofdepositie in de aanlegfase als de gebruiksfase⁴.

Uit de berekeningen blijkt dat vanwege de activiteiten van de aanlegfase van het Rutbeek sprake is van een stikstofdepositie van 0,15 mol N/ha/jaar. De hoogste stikstofdepositie wordt berekend ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

Uit de berekening van de gebruiksfase blijkt dat vanwege de activiteiten sprake is van een stikstofdepositie van 0,11 mol N/ha/jaar. De hoogste stikstofdepositie wordt berekend ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

Gelet op de uitkomsten van het stikstofonderzoek is bezien op welke wijze de stikstofdepositie is weg te nemen. Doordat intern salderen onvoldoende toereikend bleek, is de optie extern salderen nader uitgezocht. In voorliggend geval is extern gesalderd met de agrarische rechten ter plaatse van de Eggelmorsweg 80 in Enschede. In het kader van het extern salderen van stikstof is door Natuurbank Overijssel een Passende beoordeling opgesteld⁵.

Uit de passende beoordeling blijkt dat als gevolg van het voorgenomen plan voor het Rutbeek nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden per saldo (na extern salderen) sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden.

Geconcludeerd wordt dat als gevolg van de het voorgenomen plan en met toepassing van extern salderen significante gevolgen voor omliggende Natura 2000-gebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Nergens in Natura 2000-gebieden is per saldo sprake van een toename aan stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten en extern salderen staat er niet aan in de weg dat de herstelmaatregelen voor de betreffende Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgevoerd, zodat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

Cultuurhistorie

Het landschap nabij het Rutbeek kent een afwisseling van natuur/ cultuur en recreatie. Het Rutbeek en het aantrekkelijke omringende landschap geeft aanleiding om het terrein van de recreatiebungalows voor de in de buitenlucht actieve en rustzoekende recreanten in te vullen. Een terrein waar de bungalows op een losse wijze landschappelijk zijn ingepast op ruime afstand van elkaar of in kleine clusters. De bungalows kunnen zowel in het open grasland worden geplaatst als

³ Onderzoek naar het voorkomen van de waterspitsmuis in het Rutbeek (d.d. 11-3-2019, projectnummer 1528C, versie 1.0)

⁴ Stikstofdepositie onderzoek recreatiepark Rutbeek te Enschede (Windmill, d.d. 20-02-2024, rapportnr. 17.109.02-17)

⁵ Passende beoordeling realisatie vakantiepark Rutbeek te Enschede (Natuurbank Overijssel, d.d. 17-01-2024, projectnummer en versie: DT/2024/PB17.01 Versie D1)

voor een beperkt deel in de bosjes aan de rand van het water. De groene structuren en landschappelijke elementen en patronen uit het verleden blijven behouden en herkenbaar.

Archeologie

Ter plaatse van het projectgebied heeft in 2010 een verkennend archeologisch onderzoek plaatsgevonden⁶. Op basis van de resultaten van het verkennende onderzoek zijn binnen het toenmalige projectgebied drie zones onderscheiden waarin sprake is van een zeer hoge archeologische verwachtingswaarde. Dit zijn de hoger gelegen dekzandruggen waarbinnen een intact bodemprofiel is aangetroffen. De kans werd zeer groot geacht dat binnen deze zones prehistorische bewoningsactiviteiten plaatsgevonden zouden kunnen hebben die te dateren zijn in het laat paleolithicum. Op basis van het intacte bodemprofiel zullen de archeologische resten dan ook in gave toestand in de bodem aanwezig zijn. Vanwege de zeldzaamheid van de vindplaats, het grotendeels intacte bodemprofiel en het unieke karakter van het gebied wordt aan deze delen van het plangebied een zeer hoge archeologische verwachtingswaarde toegekend. Vanwege de zeer hoge verwachtingswaarde is geadviseerd binnen deze delen geen bodemingrepen uit te voeren. Mocht dit niet mogelijk blijken dan kan er ook voor gekozen worden om een vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van een karterend booronderzoek of een proefsleuvenonderzoek.

Er is ervoor gekozen om een karterend booronderzoek te laten uitvoeren binnen de delen met een zeer hoge verwachtingswaarde. Dit onderzoek is uitgevoerd op 7 april 2011⁷.

Tijdens het veldonderzoek is duidelijk geworden dat de bodemopbouw in de drie zones met een zeer hoge archeologische waarde overeenkomt met de bodemopbouw zoals deze is aangeboord in het verkennende onderzoek. Het bodemprofiel bestaat over het algemeen uit een intacte podzolbodem met de aanwezigheid van een E-horizont, en in sommige gevallen een B-horizont. In totaal is in 32 van de 42 boringen een intact bodemprofiel waargenomen. In 10 boringen bleek de bodem geroerd en tot in de C-horizont verstoord. Met het karterend booronderzoek is eveneens getracht kansrijke en kansarme zones aan te wijzen. In het noordelijke deel van het plangebied bleek met name in de zuidelijke rand een verstoord bodemprofiel aanwezig.

Geadviseerd is om het zuidelijke deelgebied en de zuidelijke zone van het noordelijk deel vrij te geven voor wat betreft archeologisch vervolgonderzoek. Er zijn hier geen aanwijzingen gevonden dat binnen deze delen van het projectgebied een archeologische vindplaats aanwezig is.

Vanwege de zeldzaamheid van het archeologisch monument (dat ten noorden van het plangebied ligt) wordt het niet wenselijk geacht bodemingrepen uit te voeren in het noordelijk deel van het plangebied. Dit deel van het plangebied is uiteindelijk ook buiten het project en het plangebied van het bestemmingsplan gelaten.

Tot slot doorsnijdt het noordelijk deel van de Hegebeekweg deels een gebied van hoge archeologische verwachtingswaarde en grenst aan een archeologisch monument. De Hegebeekweg zelf is niet voorzien van een archeologische dubbelbestemming, de weg grenst er wel aan. Het verhardende van de Hegebeekweg heeft geen gevolgen voor de archeologische verwachting, aangezien de grond tot slechts een zeer geringe diepte wordt geroerd.

Gelet op het vorenstaande vormt het onderdeel archeologie geen belemmering voor het voornemen. Er is eveneens geen sprake van een aantasting van archeologische resten.

Geur

Door Windmill milieu, management en advies is een onderzoek naar geurhinder uitgevoerd naar de inpasbaarheid van het recreatiepark het Rutbeek te Enschede⁸.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening kan door de gemeente medewerking verleend worden aan het voornemen indien veehouderijen door de voorgenomen planontwikkeling niet onevenredig in hun belangen worden geschaad. Daarnaast dient ter plaatse van het nieuw te realiseren geurgevoelig object sprake te zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat. Hierbij dient gekeken te worden naar zowel de voorgrond- als de achtergrondgeurbelasting.

Woon- en leefklimaat

De voorgrondgeurbelasting bedraagt ter plaatse van het plangebied 3,4 ouE/m³. Hiermee is het woon- en leefklimaat als gevolg van de voorgrondgeurbelasting te kwalificeren als 'goed'.

⁶ Vissinga 2011, Inventariserend veldonderzoek in plangebied Het Rutbeek te Enschede. Archeologische Rapporten Oranjewoud, 2010/161, Oranjewoud, Heerenveen

⁷ Archeologische rapporten Oranjewoud 2011/51, Karterend booronderzoek recreatiepark Het Rutbeek, d.d. 19 mei 2011, projectnr. 239726

⁸ Beoordeling agrarisch geur Recreatiepark het Rutbeek te Enschede (d.d. 13-03-2019, rapportnr. 17.109.05-03)

Doordat slechts één veehouderij met intensieve diersoorten in een straal van 500 meter is gelegen, waarvan de voorgrondgeurbelasting als goed wordt gekwalificeerd, is het berekenen van de achtergrondgeurbelasting niet relevant. Derhalve is geen aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de achtergrondgeurbelasting ter beoordeling van het woon- en leefklimaat ter plaatse van het plangebied.

Vergunde en planologische rechten

De voorgrondgeurbelasting ter plaatse van het plangebied ten gevolge van de veehouderij gelegen aan de Leppeweg 196 is berekend met behulp van het computerprogramma V-Stacks. Hierbij is uitgegaan van de vigerende vergunning en is gerekend met de geuremissiefactoren overeenkomstig de Regeling geurhinder en veehouderij die op 20 juli 2018 in werking is getreden. De berekende voorgrondgeurbelasting bedraagt ten hoogste 4,5 OUE/m³ ter plaatse van het plangebied en respecteert daarmee de norm van 14 ouE/m³.

Voor de planologische rechten dient de geurbelasting te worden bepaald vanaf het bouwblok. Hierbij wordt de vergunde veebezetting fictief op elke hoek van het bouwblok geprojecteerd. Met behulp van V-stacks is de planologisch vergunde veebezetting inzichtelijk gemaakt. Op basis van de huidige planindeling (zie figuur 2.2) bedraagt de voorgrondgeurbelasting ten hoogste 10,0 ouE/m³ en respecteert daarmee de norm van 14 ouE/m³. Daarmee wordt aangetoond dat de planologische rechten van de veehouderij aan de Leppeweg 196 niet worden aangetast door het huidige ontwerp van het plangebied.

Het aspect geur vormt geen belemmering voor ontwikkeling van het plangebied.

4. KENMERKEN VAN HET POTENTIELE EFFECT

In samenhang met de kenmerken en de locatie van de activiteiten/projecten moet bij potentiële effecten van een project in het bijzonder het volgende in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking);
- het grensoverschrijdend karakter van het effect;
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking)

Relevante milieuaspecten zijn verkeer, geluid, luchtkwaliteit, geur, water, ecologie, externe veiligheid, stikstof en archeologie. De effecten van de hiervoor genoemde aspecten zijn lokaal van aard.

Verkeer

Bij het opstellen van bestemmingsplannen moet rekening worden gehouden met de parkeerbehoefte en de verkeersgeneratie die ontstaat door een nieuwe ontwikkeling. In voorliggend geval is door de gemeente Enschede een verkeers(model)studie uitgevoerd⁹.

De onderstaande tabel geeft een weergave van de verkeersgeneratie in de directe omgeving cq. de afwikkeling van het park.

Bron	Type voertuigen	Verkeersgeneratie [Weekdagen]	Verkeersgeneratie [Weekdagen]
Verkeer park	Personenauto's	690	852
Verkeer restaurant	Personenauto's	162	
Bevoorrading	Vrachtwagens	20	20
09 Afwikkeling Oostelijk	Licht verkeer		434
	Zwaar verkeer		10
10 Afwikkeling Westelijk	Licht verkeer		418
	Zwaar verkeer		10

Gelet op de ontsluitingsstructuur, de huidige (geringe) verkeersbelasting in de omgeving en de verwachte verkeersproductie als gevolg van de ontwikkeling, worden vrijwel geen negatieve effecten verwacht. De genoemde wegen kunnen de geschatte verkeersintensiteiten goed verwerken. Er zullen de nodige maatregelen worden genomen om het verkeer op een veilige wijze te verwerken.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de verkeerssituatie wordt ingeschaald op neutraal. Er worden wel maatregelen t.b.v. de verkeersveiligheid geadviseerd.

Geluid

Om te beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is een akoestisch onderzoek industrielawaai uitgevoerd ten behoeve van de realisatie van de ontwikkeling¹⁰. Doel van het onderzoek is het beoordelen van de ruimtelijke inpasbaarheid van het plan rekening houdend met omliggende gevoelige functies (woningen). Onderzocht is of door de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling sprake is van een akoestisch aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of er wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Ook het aspect indirecte hinder is in het geluidsonderzoek onderzocht. Onder indirecte hinder wordt verstaan: de nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt door activiteiten die, hoewel plaatsvinden buiten het terrein van de inrichting, aan de

⁹ Toelichting uitgangspunten verkeers(model)studie ontwikkeling Rutbeek, Ruben Loendersloot, 29 september 2023 – definitief

¹⁰ Akoestisch onderzoek industrielawaai, Recreatiepark Rutbeek Enschede (Windmill, d.d. 22-7-2022 rapportnr. 17.109.01-09)

inrichting zijn toe te rekenen. Gezien van uit het perspectief van geluidhinder zijn verkeersbewegingen van en naar inrichtingen (de verkeersaantrekkende werking) een belangrijke vorm van indirecte hinder).

Uit de berekeningen blijkt dat ten aanzien van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) wordt voldaan aan de richtwaarde uit stap 2 uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering', de richtwaarde voor Buitengebied uit de Geluidnota Enschede en de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit.

Ten aanzien van het maximaal geluidniveau (L_{Amax}) wordt voldaan aan de richtwaarde uit stap 2 uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' en de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ten aanzien van de verkeersaantrekkende werking is sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de geluidssituatie wordt ingeschaald op neutraal.

Luchtkwaliteit

Het plan heeft zoals geconstateerd bij het onderdeel verkeer ten opzichte van de huidige situatie extra verkeersbewegingen tot gevolg. Daarnaast zullen de aan te leggen stookinstallaties behorend bij de recreatiewoningen een zekere emissie veroorzaken. In dit kader is door Windmill een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd¹¹.

Doel van het onderzoek is toetsing van de NO₂-immissie en de fijnstofimmissie als gevolg van de activiteiten binnen het plan aan de Wet milieubeheer. Van de in de Wet milieubeheer genoemde stoffen zijn alleen stikstofdioxide en zwevende deeltjes onderzocht. De ervaring leert dat de concentraties van de andere stoffen zich ruim onder de grenswaarden, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Wet milieubeheer, bevinden.

De emissies vanwege de activiteiten die binnen het plan kunnen worden ontwikkeld zijn berekend aan de hand van emissiefactoren uit de literatuur. De toetsingswaarden volgen uit de Wet milieubeheer. Met een verspreidingsmodel is de immissie in de omgeving van het plan berekend.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de van toepassing zijnde regels zoals die volgen uit de Wet milieubeheer.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat voor alle beschouwde stoffen ruimschoots wordt voldaan aan het gestelde in het Besluit "niet in betekende mate bijdragen" (luchtkwaliteitseisen). Tevens blijkt dat ruimschoots wordt voldaan aan de normstelling overeenkomstig het gestelde in de Wet milieubeheer.

Voorgaande betekent dat de consequenties op het gebied van luchtkwaliteit geen belemmering vormen voor de realisatie van het plan.

Het effect van voorgenomen ontwikkeling op het aspect luchtkwaliteit wordt ingeschaald op neutraal.

Geur

Uit het geuronderzoek¹² is gebleken dat er in het projectgebied sprake is van een aanvaardbaar won- en leefklimaat. Omgekeerd wordt het agrarisch bedrijf niet in haar bedrijfsvoering beperkt. Het effect van de ontwikkeling ten aanzien van geur wordt ingeschaald op neutraal.

Ecologie

Er moet ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden voor de wezel, grote bosmuis, levendbarende hagedis en de eekhoorn. In het kader van de zorgplicht dient vervangend leefgebied voor het heideblauwtje gecreëerd worden. Dit vervangend leefgebied komt overeen met het leefgebied van de levendbarende hagedis.

Het effect van voorgenomen ontwikkeling op het aspect ecologie wordt ingeschaald op neutraal, mits de noodzakelijke maatregelen (o.a. vervangend leefgebied) worden getroffen.

Stikstofdepositie

Uit de uitgevoerde stikstofberekeningen blijkt dat vanwege de activiteiten van de aanlegfase van het Rutbeek sprake is van een stikstofdepositie van 0,15 mol N/ha/jaar. De hoogste stikstofdepositie wordt berekend ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

Uit de berekening van de gebruiksfase blijkt dat vanwege de activiteiten sprake is van een stikstofdepositie van 0,11 mol N/ha/jaar. De hoogste stikstofdepositie wordt berekend ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

¹¹ Luchtkwaliteitsonderzoek Recreatiepark Rutbeek te Enschede (Windmill, d.d. 08-01-2024, rapportnr. 17.109.03-09)

¹² Beoordeling agrarisch geur Recreatiepark het Rutbeek te Enschede (d.d. 13-03-2019, rapportnr. 17.109.05-03)

Uit de passende beoordeling blijkt dat als gevolg van het voorgenomen plan voor het Rutbeek nergens op voor stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden per saldo (na extern salderen) sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,00 mol N/ha/jr. Het voorgenomen plan leidt derhalve per saldo niet tot een merkbare verslechtering van de kwaliteit van stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in omliggende Natura 2000-gebieden.

Geconcludeerd wordt dat als gevolg van de het voorgenomen plan en met toepassing van extern salderen significante gevolgen voor omliggende Natura 2000-gebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Nergens in Natura 2000-gebieden is per saldo sprake van een toename aan stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitattypen en/of leefgebieden van soorten en extern salderen staat er niet aan in de weg dat de herstelmaatregelen voor de betreffende Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgevoerd, zodat op termijn de aanwezige habitattypen en/of leefgebieden van soorten in een gunstige staat van instandhouding kunnen komen.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van stikstofdepositie wordt ingeschaald op neutraal.

Externe veiligheid

Binnen het recreatiepark wordt geen gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen. Het effect van de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van externe veiligheid is neutraal.

Archeologie

Het plan kan invloed hebben op de bodemkundige waarden in het plangebied aangezien er op sommige plaatsen sprake is van een zeer hoge archeologische waarde. Uit archeologisch onderzoek is echter gebleken dat het gehele plangebied vrijgegeven kan worden voor wat betreft archeologie. Met het voornemen zijn geen significante nadelige gevolgen voor de omgeving. De effecten van voorgenomen ontwikkeling op het aspect archeologie wordt ingeschaald op neutraal.

Water

Het hemelwater van verharde oppervlakten wordt zoveel mogelijk geïnfiltreerd in de bodem. Waar dit niet mogelijk is wordt dit geloosd op het oppervlaktewater. Het plan zal verder voldoen aan de gangbare voorwaarden om invloed op de waterhuishouding en de waterkwaliteit tegen te gaan.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de waterhuishouding wordt ingeschaald op neutraal, vanwege het feit dat hemelwater op een adequate wijze kan worden afgevoerd.

Het grensoverschrijdend karakter van het effect

De effecten hebben geen landsgrensoverschrijdend karakter.

De orde van grootte en de complexiteit van het effect

De effecten die als gevolg van het plan optreden, zijn beperkt en niet complex. Beperkte effecten ontstaan mogelijk ten aanzien van geluid, ecologie, archeologie en water.

De waarschijnlijkheid van het effect

Het optreden van effecten is zeer waarschijnlijk, echter met inbegrip van voorgestelde maatregelen zijn geen significante negatieve effecten te verwachten.

De duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect

Effecten ten aanzien van geluid en ecologie, archeologie zijn permanent. De effecten ten aanzien van ecologie zijn permanent, echter wordt er voor de beschermde soorten nieuw leefgebied wordt gecreëerd, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten. Daarnaast zijn de effecten als gevolg van de bouwwerkzaamheden tijdelijk. Door het treffen van maatregelen worden de effecten op de genoemde aspecten beperkt.

Cumulatie van effecten met effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten

Cumulatie van effecten treedt op wanneer werkzaamheden in direct omliggende gebieden vergelijkbare effecten veroorzaken met de hierboven beschreven effecten en in dezelfde periode worden uitgevoerd.

In de omgeving van het projectgebied zijn geen (grootschalige) ontwikkelingen gepland/bekend welke in vergelijkbare mate effecten veroorzaken als de voorgenomen ontwikkeling.

Maatregelen ter vermindering van potentiële effecten (samenvattend)

De milieueffecten van de ontwikkeling van het projectgebied kunnen niet geheel worden voorkomen. Er kunnen maatregelen worden getroffen om nadelige milieueffecten te minimaliseren of te voorkomen. Maatregelen zijn alleen noodzakelijk voor het aspect Ecologie.

Ecologie

- Ontheffing / Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk rust- en voortplantingsplaatsen van eekhoorn beschadigd en vernield, worden mogelijk (winter)rust- en voortplantingsplaatsen van de levendbarende hagedis beschadigd en vernield, worden mogelijk levendbarende hagedissen verwond en gedood en worden heideblauwtjes verwond en gedood en wordt functioneel leefgebied van deze soort vernield.

Er moet een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd worden voor de wezel, grote bosmuis, levendbarende hagedis en de eekhoorn.

- Maatregelen

Het leefgebied van de levendbarende hagedis wordt gehandhaafd ingepast en uitgebreid in de vorm van heide en heideschrale vegetatie. Eén en ander wordt uitgewerkt in een plan. Dit plan zal bij de aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden gevoegd.

Er moet ontheffing van de verbodsbepalingen gelet op het soortenbeschermingsrecht van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden voor de wezel, grote bosmuis, levendbarende hagedis en de eekhoorn. In het kader van de zorgplicht dient vervangend leefgebied voor het heideblauwtje gecreëerd worden. Dit vervangend leefgebied komt overeen met het leefgebied van de populatie levendbarende hagedissen. Uit het onderzoek volgt dat alle benodigde ontheffingen kunnen worden verleend.

- Mitigerende maatregel stikstof

In de passende beoordeling en ook deze mer-beoordeling is rekening gehouden met de gedeeltelijke beëindiging van het melkveebedrijf aan de Eggelmorsweg 80 in 7546 RB Enschede. Dit bedrijf wordt partieel beëindigd expliciet ten behoeve van het Recreatiepark Rutbeek. In de planregels wordt dit ook geborgd. Meer specifiek zal uit de planregels volgen dat de bouw en ingebruikname van gronden overeenkomstig de bestemming Recreatie-Verblijfsrecreatie uitsluitend is toegestaan, indien de gedeeltelijke bedrijfsbeëindiging bij het bevoegd gezag is gemeld, het huisvestingssysteem voor de 47 koeien is verwijderd en de bedrijfsvoering voor wat betreft het beëindigen van de 47 koeien ook gestaakt is en gestaakt blijft. Daarmee is verzekerd dat de saldo-geveende activiteit daadwerkelijk is of wordt beëindigd, voordat de stikstofemissie als gevolg van de saldo-ontvangende ontwikkeling (recreatiepark Rutbeek) plaatsvindt.

5. CONCLUSIE

Uit een integrale beoordeling van de milieueffecten gelet op het voorliggende plan en de selectiecriteria uit bijlage III m.e.r.-richtlijn (in onderlinge samenhang beschouwd) concluderen wij dat het voorgenomen Recreatiepark Rutbeek niet leidt tot aanzienlijke milieueffecten. Het opstellen van een project-milieueffectrapportage is daardoor niet noodzakelijk. Dit betekent ook dat nu sprake is van een lokaal plan dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden, er vanwege de criteria uit bijlage II bij de smb-richtlijn er eveneens geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Ook een plan-milieueffectrapportage is niet aan de orde.

Op basis van alle informatie in voorliggende notitie neemt het bevoegd gezag (de raad van de gemeente Enschede) na de te verrichten integrale beoordeling aan de relevante selectiecriteria een gecombineerd plan- en project-m.e.r.-beoordelingsbesluit waarin zij definitief aangeeft of een volledige project- en/of plan-m.e.r.-procedure niet nodig is. Het besluit wordt mede gedeeld aan de initiatiefnemer en ook gepubliceerd. Het bevoegd gezag neemt ook het resultaat van de beoordeling met de bijbehorende motivering op in het bestemmingsplan.